

Amina Zubir je alžirska umetnica koja svojim vizuelnim i

video radovima ispituje fenomen tela i njegovih interakcija u javnim prostorima kako bi analizirala društveno-istorijsku misao na prostoru severne Afrike. Kroz instalacije, foto-kolaže i performanse, ona referiše na bihevioralne prenose sa individualno nesvesnog na prostore unapred određene društveno-političkim normama i kulturološkim kodifikacijama, u nameri da distorzira i osujeti

foto: Žan-Batist Engblad Beranže

uspostavljeni poredak. Svojim poetskim umećem sagledavanja ljudskog/životinjskog/predmetnog tela, Zubir nas nagoni na refleksiju o ustanovljenim pravilima sadašnjice. Njeni umetnički radovi stvaraju konstruktivne postulate dekolonizacije savremene misli. Amina Zubir ima master diplomu iz teorije i prakse savremene umetnosti i novih medija (Univerzitet Pariz 8) i Diplomu (DESA) iz oblasti grafičkog dizajna (Fine Arts Schools, Alžir). Njeni radovi izlagani su na brojnim bijenalima i grupnim izložbama širom sveta. Bila je kustoskinja video programa u Francuskom institutu u Dakaru, Kazablanki, Alžiru i Stokholmu. Osvojila je nagradu *Varenne FIGRA* 2013. godine, sa specijalnim priznanjem performansu *Take your place* izvedenom tokom web dokumentarca *Leto u Alžiru* (2012). Njeni radovi nalaze se u sledećim javnim i privatnim kolekcijama: Sharjah Art Foundation (Sharjah, UAE), CAAM Centro Atlantico de Arte Moderno (Las Palmas, Spain), MARKK Museum (Hamburg, Germany),

Etnografiska Museet (Stockholm, Sweden), Fondacije Donwahi (Abidjan, Ivory Coast), FRAC Occitanie Fond Régional D'Art Contemporain, Les Abattoirs (Toulouse, France), African Artists for Development (Paris, France).

***

Blesing Bi Azubike [poznata i kao *The Chief ARTvocate*]

konsultantkinja je u kulturi, kustoskinja i menadžerka umetnosti. Radila je na brojnim poslovima konsultacije u oblasti PR i komunikacije, menadžmenta medija, koordinisanja i produciranja sadržaja u okviru timova

angažovanih u domenu teatra, umetnosti, filma i festivala vizuelnih umetnosti. Između 2013. i 2014. bila je ko-direktorka festivala i šef komunikacije za SPAN Festival, koji je organizovalo Društvo izvođačkih umetnosti u Nigeriji. Tokom šest godina, bila je kreativna direktorka *Gbagyichild Entertainment*, organizacije koja producira umetničke događaje i projekte koji promovišu društvenu promenu i razvoj, među kojima je jedan od ključnih projekata TARUWA. Kao kreativna direktorka i menadžer festivala, kako za mesečne događaje tako i za sam festival Taruwa, Blesing je ostvarila saradnju sa preko 50 pesnika, izvođača, glumaca, i muzičara u okviru brojnih događaja i projekata. Trenutno je menadžerka produkcije u *Lagos Theatre Festival*, i director *TALK Residency*, umetničke rezidencije za vizuelne umetnike koju vodi u Lagosu, u

Nigeriji. Zahvaljujući njenoj strasti prema razvoju umetničkog ekosistema, Blesing je 2016. godine osnovala organizaciju za savremenu umetnost i medije *Art for a Reason, Africa*, iz koje se kasne 2019. razvio projekat *The Artist Ladder*, putem kojeg se omogućava podrška, otvaraju prilike, i ostvaruju edukacija i karijerni pomaci za umetnike/umetnice i stvaraoce. Bila je među govornicima konferencije povodom *Dana Afrike 2021*, pod nazivom „Savremena umetnosti Afrike u doba pandemije“, u organizaciji Muzeja afričke umetnosti u Beogradu. Blesing je osoba sa inicijativom i posvećenošću izgradnji i realizaciji projekata i programa u domenu umetnosti.

***

Dubravka Sekulić je arhitekta, teoretičarka i edukatorka.

Njeno istraživanje preispituje transformacije savremenih gradova, kao i neksus između proizvodnje prostora, zakonodavstva i ekonomije. Doktorat na temu veze između jugoslovenske građevinske industrije i Pokreta nesvrstanih odbranila je na gta, Institutu za istoriju i teoriju arhitekture, ETH u Cirihi (Švajcarska). Pre nego što je postala viši tutor u Školi arhitekture Kraljevskog umetničkog koledža u Londonu (UK) 2020. godine, bila je docent na IZK – Institutu za savremenu umetnosti

Tehničkog univerziteta u Gracu, u Austriji. Istražuje u okviru projekta *Curatorial Design: A place between*, i s tim u vezi ko-urednica je digitalne publikacije *Total Reconstruction*. Autorka je nekoliko knjiga, uključujući i *Glottz Nicht So Romantisch! On Extralegal Space in Belgrade* (Jan van Eyck Academie, 2012), a nedavno je saradivala sa umetnicom i rediteljkom Ana Hušman na filmu *Don't Trace, Draw!* (2020), koji se bavi istraživanjem prostornog nasleđa jugoslovenske obrazovne reforme.

***

Elizabet Asafo-Ađei studirala je slikarstvo na Kvame

Nkrumah Univerzitetu nauke i tehnologije (KNUST) u Kumasiju pre nego što se posvetila kustoskom radu. Njen rad usmeren je na očuvanje i prezentaciju umetničkog i kulturnog nasleđa Gane. Radi kao kustoskinja u Narodnom muzeju (Ghana Museums and Monuments Board) u Akri. Asafo-Ađei je nakon master studija likovne umetnosti i specijalizacije u domenu kustoskog istraživanja priredila izložbu pod nazivom „Uznemiravanje prašine”

(*Unsettling the Dust*) 2021. godine u Muzeju nauke i tehnologije (MST) u Akri. Izložba je predstavila nasleđe ganskog umetnika i dizajnera Kofija Antubama, koji je veoma doprineo izgradnji kulturnog identiteta Gane. Pored učešća u brojnim projektima, Asafo-Ađei je bila i kustoskinja „Gana@60 izložbe fotografija: Put ka nezavisnosti” (2017) u Kristijansburg zamku (Christiansborg Castle) u Akri, kao i izložbe „Slikarstvo iz

nacionalne kolekcije: 1940-1990", 2014. godine u Narodnom muzeju Gane.

***

Jelena Savić (1981) je Romkinja rođena u Srbiji koja je diplomirala na Odeljenju za andragogiju na Filozofskom fakultetu u Beogradu. U prethodnih 20 godina saradivala je sa različitim romskim i feminističkim organizacijama u Srbiji. Jelena je takođe završila master studije filozofije na Centralnom univerzitetu u Budimpešti (Mađarska). Fokus

njenih istraživanja jesu studije dehumanizacije na intersekciji rasizma, seksizma i specizma, a trenutno se bavi studijama beline u Evropi kroz perspektivu kritičke Romologije, i u ovoj oblasti je objavila nekoliko radova. U skorijem radu, između

ostalog, Jelena je definisala koncept evopske gadžovanske (neromske) supremacije, gadžovanskih privilegija i fragilnosti. Jelena je takođe blogerka i piše poeziju koja je objavljena na njenom blogu, kao i u različitim magazinima i antologijama.

***

Jelena Vesić (PhD) je nezavisna kustoskinja, spisateljica, urednica i govornica. Aktivna je u domenu uređivačke delatnosti, istraživanja i izložbene prakse koja povezuje političku teoriju i savremenu umetnost. Bila je ko-urednica

Preloma – Časopisa za sliku i politiku (2001–2010, Beograd), a trenutno je ko-urednica časopisa *Red Thread* (Istanbul), kao i članica uređivačkog odbora *ARTMargins* i nadzornog odbora *Mezosfera* (Budimpešta). Kustoskinja je *Lecture Performance* (MSUB u Kölnischer Kunstverein, sa Anjom Dorn i Kathrin Jentjens) kao i kolektivne izložbe i projekta *Political Practices of (post)Yugoslav Art*, kojim se

kritički preispituju koncepti i narativi istorije umetnosti u jugoslovenskoj umetnosti nakon raspada Jugoslavije. Njena nedavno otvorena izložba *In Collectivising, Five Stories* (Moderna Galerija, Ljubljana) bavi se feminističkim intervencijama u umetničko istoričarsku naraciju o avangardnim umetničkim kolektivima 20. veka.

Vesic je koautoorka eseja-knjige *On Neutrality* (sa Vladimirom Jerićem Vlidijem i Rachel O'Reilly), u izdanju MSUB, unutar edicije *Non-Aligned Modernities*. Ko-urednica je sledećih izdanja: časopisa *Red Thread* #5: *Alt-Truths and Insta-Realities: The Psychopolitics of Contemporary Right* (sa V.J. Vlidijem), knjige *Feminist Takes: Early Works by Želimir Žilnik* (s Antoniom Majačom i R. O'Reilly) i knjige *Yugoslav Art Space: Ješa Denegri in First Person* (sa Branislavom Dimitrijevićem), JRP (tbp, Autumn 2022).

***

Katarina Zdjelar rođena je u Beogradu, a trenutno živi i

radi u Roterdamu. Baveći se pretežno medijumom pokretne slike i instalacija, njen rad istražuje načine na koje jedno telo susreće drugo kao mesto otpora i mogućnosti, ukazujući na krhkost kolektivnog delovanja u sadašnjosti. Glas, muzika, zvuk i jezik predstavljaju srž interesovanja njene

umetničke prakse. Njeni skoriji radovi bave se potencijalima i nasleđem pacifističkih (proto)feminističkih praksi, uključujući one koje se vezuju za Kete Kolvic i Doru Hojer. Master studije likovnih umetnosti završila je na Pit Cvart institutu u Roterdamu, a diplomirala je na Fakultetu likovnih umetnosti u Beogradu, i bila na dvogodišnjoj rezidenciji Rijksakademie van beeldende kunsten u Amsterdamu. Na 53. Venecijanskom bijenalu Zdjelar je predstavljala Srbiju i učestvovala u brojnim solo i grupnim izložbama: 11. Berlinsko bijenale, Stedelijk Museum Bureau Amsterdam; Metropolitan Museum of Photography, u Tokiju; Frieze Foundation, London; Casino Luksemburg; De Appel, Amsterdam, MACBA Barselona; Muzej savremene umetnosti u Beogradu; Muzej Sztuki Lodz. Među nagradama koje je osvojila, najskorije MMSU nagrada 24. Zagrebačkog salona (2019), nagrada Dolf Henkes (2017), i bila je nominovana za Dutch Prix de Rome Award (2017, 2010). Zdjelar radi i u oblasti obrazovanja na Pit Cvart institutu, WdKA Rotterdam i

Master Artistic Research na Netherlandse akademiji umetnosti u Amsterdamu.

***

Koštana Banović (1960) stvara u različitim medijima

poput crteža, performansa, videa i filma. Ritual je element koji se ponavlja u njenom radu: kao koreografija, kao refleksija istorije i kao akcija koja aktivira predmete, materijale i estetike, istovremeno zamagljujući granice između njih. Njena kinematografska praksa

bavi se interakcijom između eksperimentalnog i *cinéma vérité* dokumentarnog stila, uključujući i refleksivnost filmskog eseja. Njeni filmovi nagrađivani su više puta i prikazivani na internacionalnim filmskim festivalima, poput IFFR u Roterdamu i Ji.hlava IDFF u Jihlavi. Svoje radove Banović je izlagala na brojnim međunarodnim izložbama, u okviru rezidencija, a dugotrajna umetnička istraživanja obavila je u Senegalu, Brazilu i zemljama bivše Jugoslavije. Njeni radovi deo su kolekcije Stedelijk muzeja u Amsterdamu. Banović je takođe bila angažovana u brojnim umetničko-edukativnim i obrazovnim projektima, dugo je predavala na Univerzitetu umetnosti u Utrehtu na Odeljenju za likovnu umetnost, i bila je gostujući predavač brojnih instituta, poput Holandskog umetničkog instituta. Trenutno je umetnički direktor KAMEN umetničke

rezidencije u Bosni i Hercegovini.
www.kostanabanovic.com

***

Mvana Po (rođena 1988. godine u Bengeli) je angolska

vizuelna umetnica koja stvara u mediju fotografije, videa i instalacija. Mvana Po beleži višestruke dimenzije pojedinki i pojedinaca, istovremeno pomno oslikavajući društvenu realnost

moderne Angole. Ona stvara portrete savremenog života jednim intenzivnim i kontrastirajućim pogledom. Kroz svoj rad, Mvana Po takođe ističe feministički pristup u preispitivanju društvnih uloga, iskustava i ličnih priča, koje takođe istražuje i kroz formu autoportreta. Ona je upućena na istraživanje novih pristupa i priča. Njeni najskoriji radovi vezani su za projekte saradnje povodom restitucije afričkih umetnina.

***

Višitua Ndžiharine je multidisciplinarna vizuelna umetnica iz Namibije, koja tekstove i slike pronađene u arhivima dekonstruiše i rekontekstualizuje koristeći različite umetničke medije. Njen interdisciplinarni pristup

obuhvata crtež, slikarstvo, kolaž i *site-specific* instalacije kao sredstva koja joj omogućavaju da napravi kritički osvrt na istoriju. Imajući uvid u akademske discipline

foto: Džulijan Salinas

kakve su istorija, novinarstvo, dizajn i kulturna

antropologija, u radu istražuje teme vezane za konstrukciju

identiteta i intersekcionalne modele proizvodnje znanja. Na osnovu

radnog iskustva u multimedijalnom

dizajnu, vizuelnim i masovnim komunikacijama, Ndžiharine teži da stvori dijaloge, radionice i izložbe koje povećavaju angažovanje i uključenost javnosti izvan akademskih i umetničkih prostora. Godine 2015. njena slika „Metropolis” osvojila je treću nagradu na *Labor Arts 'Making Work Visible'* u Njujorku. Osnovne studije umetnosti završila je na The City College of New York 2017. godine, a 2018. godine dobila je istraživačku stipendiju od Gerda Henkel fondacije zahvaljujući kojoj je saradivala sa hamburškim centrom „(Post)kolonijalno nasleđe Hamburga”. Nagradnu stipendiju od Akademie Schloss Solitude u Štutgartu osvojila je 2021-2022. godine, kao i umetničku rezidenciju Pro Helvetia u Bazelu.

***

Bojana Piškur radi kao kustoskinja u Modernoj galeriji / Muzeju sodobne umetnosti Metelkova u Ljubljani. U fokusu njenog profesionalnog interesovanja su politička pitanja, i načini na koje se ona povezuju ili manifestuju u polju umetnosti, sa specijalnim naglaskom na postjugoslovenski region. Bila je kustoskinja izložbe 'Southern Constellations: The Poetics of the Non-Aligned' (Moderna galerija Ljubljana, 2019; Asia Culture Center, Gwangju, South Korea, 2020; Drugo more, Rijeka 2021) koja se bavila temom nesvrstavanja. Tokom 2021. bila je ko-kustoskinja, sa devetoro kolega iz regiona, izložbe 'Realize! Resist! React!, Performance and Politics in the 1990s in the Post-Yugoslav Context' (Moderna galerija, Ljubljana). Nedavne izložbe na kojima je radila uključuju 'Art at Work. At the Crossroads between Utopianism and (In)Dependence' (ko-kustoskinja sa A. Mizerit, I. Španjol, Z. Badovinac, Moderna galerija, Ljubljana) i 'Mapping (Un)Solidarities', ko-kustoskinja sa Yazid Anani (A. M. Qattan Foundation, Ramallah, Palestine).

***

Katarina Živanović je ekspertkinja u oblasti kulturnog nasleđa sa posebnim interesovanjem za menadžment u kulturi, muzejsku interpretaciju i angažovanje zajednica. Fokus njenog rada je na povezivanju kulturnog nasleđa sa relevantnim društvenim pitanjima kroz otvoreni, transdisciplinarni, holistički orijentisan dijalog uz poštovanje kulturne raznolikosti. Katarina je u Odboru Europa Nostra Srbija i deo je stručne mreže Kreativnog mentorstava. Radi u Galeriji Srpske akademije nauka i umetnosti na mestu šefa Izložbenog salona.

***

Ana Sladojević je nezavisna kustoskinja i teoretičarka umetnosti. Bavila se u svom radu muzejima kao kompleksnim predmetima, čiji prethodni diskursi, često upisani u različite neprepoznate ili „nevidljive“ elemente, kao što su „viškovi“ muzejske proizvodnje u vidu dokumentacije ili studijskih zbirki, utiču na formiranje značenja. Ovim se temama prevashodno bavila na primerima Muzeja afričke umetnosti – zbirke Vede i dr Zdravka Pečara, i Muzeja Jugoslavije, sa naglaskom na određene aspekte ovih institucija koji ih povezuju sa istorijskim nesvrstavanjem. Autorka je koncepta i tekuće

izložbe *Antikolonijalni muzej*, koja se do kraja ove godine može videti u Muzeju afričke umetnosti u Beogradu. Učestvovala je u projektima *Southern Constellations: The Poetics of the Non-Aligned*, MSUM+MG, Ljubljana (2019) / Asia Culture Center, Gwangju (2020); *Tito u Africi: Slike solidarnosti*, Muzej Jugoslavije, Beograd (2017) / Pitt Rivers Museum, Oxford (2018) / Wende Museum, Los Angeles (2019); *NYIMPA KOR NDZIDZI, Čovek ne može opstati sam, (Re)konceptualizacija Muzeja afričke umetnosti – zbirke Vede i dr Zdravka Pečara*, MAU (2017-2018); *Nesvrstani modernizmi*, Muzej savremene umetnosti u Beogradu / ERSTE Stiftung (2011-2016)

***

Emilia Epštajn (1980) je diplomirala na katedri za Etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, i masterirala na grupi za Studije kulture i roda Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Beogradu. Radi u Muzeju afričke umetnosti u Beogradu, povezujući polje muzejskog rada sa kolaborativnim i interdisciplinarnim projektima saradnje. U izvršnom je odboru ICOM Srbija. Među skorijim izložbama na kojima je nalaze se: „Reflect #2 – fragmenti, fragilnosti, sećanja: savremena umetnost Angole“ (2022), „Nesvrstani svet“ (2021), „‘Ovo nije rat’ – oslobođenje uma i zemlje, u mastilu i na delu“

(2021), i „Poetika svakodnevice – instagramiranje u Istočnoj Africi“ (2019). Autorka je habilitacionog rada: „Priče o autentičnosti. Poreklo predmeta u Muzeju afričke umetnosti i kako je nastala zbirka Pečar“ (2021; dostupno onlajn). Među njenim objavljenim tekstovima su i: „Tragom Vede Zagorac u Muzeju afričke umetnosti“ (2018); i „U čije ime (ne) smemo govoriti: o Sodžurner Trut i 'iskustvu' kao polaznoj tački za življenje i razmatranje političkog subjekta“ (2014). Bila je 2022. godine među delegatima Srbije po pozivu US Congressional Office for International Leadership. Ovo iskustvo otvorilo je novo profesionalno interesovanje za kulturalno nasleđe i indidžena znanja Novog Meksika.

***

Ana Knežević (1993) je istoričarka umetnosti, doktorantkinja muzeologije i heritologije na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Bila je angažovana na brojnim projektima u Muzeju afričke umetnosti u Beogradu od 2016. Članica je ICOM Srbija i AICA Srbija. Bila je članica uređivačkog odbora onlajn časopisa *Artum* (2015-2016). Knežević je deo kustoskih timova sledećih izložbi: „Nezaštićeni svedok br.1: Afrodizijak“ (2019), „*Reflect* – Namibija 30 godina nakon nezavisnosti“ (2020), „Nezaštićeni svedok br. 2: MMM“ (2020),

„Nesvrstani svet“ (2021), „'Ovo nije rat' – oslobođenje uma i zemlje, u mastilu i na delu“ (2021), „*Reflect #2* – fragmenti, fragilnosti, sećanja“ (2022). Objavila je radove koji se bave muzejima u doba sajber kulture, kao i arhitekturom, pop kulturom, savremenom umetnošću i vizuelnom kulturom. Osmislila je onlajn mapu nesvrstanog nasleđa (<https://nesvrstani.rs/>), a trenutno je u uređivačkom odboru onlajn muzejske platforme (<https://um.edu.rs/html/>). Njena doktorska teza u izradi bavi se problemom kulturnog pamćenja u sajber prostoru (studija slučaja: internet mimovi), a zanimaju je usmene istorije, kultura pamćenja, studije medija, savremena umetnost, film i arhitektura.